

AN-HÀ-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI BƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

ĐỒ-VAN-Y
TỔNG-LÝ

Giá bán nhứt trình
AN-HÀ
Trọn năm.....8400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....8400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10900
Sáu tháng.....6 00

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-NÚT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. ĐỒ-VAN-Y
Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, hẳn-quản lấy làm
thêm cảm.

Y PHỤC ANNAM

(TIẾP THEO)
NGÔI HÀNG Y PHỤC ANNAM

Người Anam có thể mở ngôi hàng
Y-phục Anam chăng?
Ngôi hàng ấy sẽ buôn bán những
món gì?

Ngôi hàng ấy sẽ thành lợi chăng?
Người Anam có thể mở ngôi hàng
Y-phục Anam làm.

Tại Saigon Cauglin kể đã mấy mươi
niệm nhỏ nhỏ may Y-phục Anam.

Nếu mấy tiệm nhỏ ấy có thể làm
được việc thu về Y-phục được, thì
một ngôi hàng lớn có thể làm vậy được.
Trong những nghề nào thì e dân Anam
còn thiếu họ, chứ nghề chế hóa và
may Y-phục cho Anam thì người
Anam đã sành sỏi, nào có cần học với
ai. Bởi vậy người Anam mở mà mở
ngôi hàng Y-phục Anam. Trong tay đã
giỏi tại nghề, khéo lo ai làm được, làm
được.

Người Anam ta, mười năm nay đã
có chuyên nghề Y-phục Anam, cho nên
đường đi nước bước, trong nghề ấy
người Anam chắc cũng thạo nhiều,
cho nên để mà mở ngôi hàng Y-phục
Anam.

Ngặt một điều là người Anam không
có vốn lớn mà kinh doanh một ngôi hàng
cao đồ sộ; không có số tiền dư dật
bỏ ra mà có được cho bá tánh nạp được
một món đồ mới bày. Song nghĩ lại cái
điều này cũng chẳng đến nỗi đáng
trở ngại cho nhà nghề Y-phục phát
hiện được. Người thợ Y-phục nào có
tài khéo có lòng ngay, có tài khéo
có chí lập thân thì ắt là chẳng kiếp thì
chẳng sẽ gặp người giúp đỡ. Hồi ban
sơ, thì người ấy phải tỏ cho người ta
biết mình có tài khéo, có chí lập
thân, có lòng thành, có tài khéo.

Cái vốn bạc không khó kiếm, khó kiếm
là cái vốn tin. Ta ở làm sao cho người
ta tin ta được, thì tự nhiên cái vốn bạc
tiền đến ta, dặng ta làm họ nó sạch
lợi; dặng cho chủ nó có lợi, lại vững
bụng không sợ mất của.

Vậy người nào có tài hay trong nghề
Y-phục Anam, thì trước hết phải trở
nghề ấy ra. Nếu không mở ngôi hàng lớn
được, thì khởi sự mở một ngôi hàng nhỏ
nhỏ, rồi dần dần Y-phục mới của Anam
cho người ta coi.

(Kiểu tôn ông, kiểu đơn bà
Kiểu con trai, kiểu con gái)

Hệ đó bạn coi ngôi thì người Anam
dùng. Ta thấy nhiều món không mấy
nặng nề, như cái khăn bó đầu, cái khăn
bó đầu, mà người ta còn dùng nẹp
nẹp thay! Cái mới, cái ngôi là cái
lưu ý. Ừ nhà nghề Y-phục.

Phải có cái mới, cái ngôi, dặng cho
xã-hội ta tiến bộ, duy tân.

Phải có cái mới, cái ngôi, dặng cho
Y-phục ta trở lại tươi tốt.

Phải có cái mới, cái ngôi, dặng cho ta
đồng-đặc cũng nghĩ theo một diện một
cách mới.

Phải có cái mới, cái ngôi, dặng cho ta
lưu sống về mỹ thuật của ta.

Người Anam có thể mở ngôi hàng
Anam được lắm. Vì đó là nghề Anam.
Vì đó là tài hay của Anam.

Ngôi hàng Y-phục Anam sẽ buôn
những món gì?

Trước hết ngôi hàng ấy buôn bán cái
tài khéo của Anam khéo và theo kiếm
thời, và cái tài may khéo.

Hai món hàng ấy là cực đắt thử vàng
của ngôi hàng Y-phục. Nếu cái tài cắt,
tài may thiệt khéo thì ngôi hàng nổi
danh tiếng lớn. Nếu không thiệt khéo thì
ngôi hàng không có danh tiếng được.

Ngôi hàng Y-phục còn buôn bán các
sắc áo lụa nội hóa, ngoại hóa, giày
dép khăn khăn Anam, đồ mùa mưa,
đồ mùa nắng cái theo kiếm thời như
đá bào lụa trong mấy bài trước rồi.
Ngôi hàng sẽ bày bích xinh đẹp,
tượng người nam, người nữ đưa con
trai, đưa con gái Anam bán đồ sửa
theo kiếm thời của Anam, đồ cho người
Anam xem mà ngẫm luận.

Một cái ngôi hàng Y-phục Anam sẽ
giúp cho biết bao nhiêu người nhà nghề
nghề dệt, nghề cắt, nghề may, nghề đóng
giày, nghề làm nón, nghề đóng khăn bít,
nghề dệt khăn dệt, nghề thêu thùa. Thế
hì một ngôi hàng Y-phục sẽ giúp cho
đúng người có công việc làm, sẽ cứu
những người có công việc làm, sẽ cứu
những người có công việc làm, sẽ cứu
những người có công việc làm, sẽ cứu

v.v. Một ngôi hàng Y-phục cũng là một
cuộc có ảnh hưởng to, công ơn lớn trong
xã-hội.

Ngôi hàng Y-phục Anam sẽ thành
lợi chăng?

Theo ý kiến của tôi thì ngôi hàng ấy
sẽ thành lợi lắm, vì nó sẽ nhảm thời,
vì nó sẽ đáp với cái sự vọng của xứ ta.
Ta bày nó quanh ta, thì ta thấy dân An-
nam muốn cái tân Y-phục lắm; mà bởi
không có người làm kiểu thức trong cái
Y-phục tân, cho nên nhiều người An-
nam ta theo trọn Y-phục Âu, gọi đó là
Y-phục tân vậy.

Chẳng những là người có học tiếng
Langsa dùng Y-phục Âu mà thôi, biết
bao nhiêu người không có học tiếng
Langsa, không biết chữ quốc-ngữ, không
biết chữ như viết làm sao mà cũng
bận đồ Âu, song khai v.v. Ấy là bên
nam. Còn bên nữ thì cái chỉ duy-tân Y-
phục cũng rõ lắm. Nhiều người đàn bà
Anam bận ngay đồ Y-phục theo các
bà đầm Langsa! Họ nói đến ông Anam
bận đồ Tây, thì ai nói! Còn đến bà An-
nam sao lại không bận bận đồ Tây!
Bởi vậy cho nên khi tôi đề chuyện lên đối
Saigon thì thấy nhiều cái lạ con mắt
vừa của tôi lắm. Như hôm nọ, thấy
người đàn bà Anam, bận toàn đồ An-
nam mà ngoại lại bận một cái áo bành to,
song khi, gọi là áo bành lạnh! ...
Toàn ôi! Chột bụng thay! Sao không
bận một cái áo kim kiểu Anam cho tròn
thể cách Anam.

Tại sao mà Nam-nữ nước Việt bận đồ
bà rồi, lại cũng như thế!

Một là tại nhơn tâm Anam, cùng với
cuộc tân-khí của Langsa, bên muốn đổi
thay trong nội việc. Mà như là trong Y-
phục, vì cái Y-phục là đồ nhứt-tiến
mới trước hết.

Hai là tại trong nước Nam không có
một ngôi hàng Y-phục Anam, đồ chế
hàng Y-phục theo kiếm thời, dặng nhơn
tâm thoải cái sự vọng.

Bởi nhơn-tâm muốn quá, mà không
có ai xướng ra dặng làm cho các
sự-vọng ấy, nên thành ra cuộc An-bận
thật cách lắm. Cho phải có người lập
n. ngôi hàng Y-phục mà điều chỉnh cái sự-
vọng của nhơn tâm, và chế cái Y-phục
Anam ra mới, mới, mà còn giữ thể
đo ngôi hàng Y-phục mà bạn, bởi vì tôi

cách tôi tiên, thì người Anam sẽ có Y-
phục cái tân, lại rồi Anam mà bận. Thì
có đâu ta thấy đến bà bận áo bành to,
đến ông Anam bận đồ bà bốn rọi.

Tôi suy ki cấp nhơn trong một điều
này. Tôi có con trai nhỏ và con gái nhỏ
Tôi muốn sắm đồ cho xinh, cho ngộ theo
bức nhỏ của chúng nó. Tôi không biết
đi với ai dặng mà chỉ hỏi giùm, kiểu-
thức đồ trẻ nhỏ ấy và tuy tôi suy y
được kiểu đồ ấy một lần, tôi không
có thể cắt đồ ấy vì tôi không biết cầm
kéo v.v. Tôi bởi rồi quá, chứ chỉ có một
nhà hàng Y-phục Anam đứng tại n. y
thực cạnh cái đồ Anam, của kẻ
lớn, đưa nhỏ cho theo kiếm thời, cho
xinh đẹp, gọn gàng v.v. thì cái nhà ấy đã
làm phước lớn cho tôi biết bao! Vì tôi
được thông lòng mà mua đồ mới, đồ ngộ
cho sắm con tôi bận; vì tôi được vui
mà thấy con tôi bận đồ ngộ còn con
tôi thì được thông lòng có đồ ngộ mà
bạn! Tôi nghĩ, chắc là tôi cũng sẽ mua
Anam ra mới, mới, mà còn giữ thể

đo ngôi hàng Y-phục mà bạn, bởi vì tôi

đây tôi cũng muốn bận đồ theo kiếm-
thời cái tân lắm, mà ngặt không có nên
tôi phải bận đồ cũ.

Ngồi như vậy thì biết rằng đồ-g
người trông vào một ngôi hàng Y-ph
Anam. Ngôi hàng nào mà được người
trông đợi như thế, là ngôi hàng
đó: nhơn tâm lắm. Mà kẻ n. ngôi hàng
nào đất nhơn tâm, thì không có chỗ sự
không trông bên, dài lâu. Ngôi hàng ấy
phải rất thành lợi, rất vững bền, lâu
dài bởi vì nó là ngôi hàng thương yếu
của công chúng.

Tôi thường thấy đến bà Tàu đem áo
quần may rồi mà bán giữa chợ. Người
Anam không chút hổ người, bán lại
đó mà mua, đem về bận, họ vinh vang
lắm!

Tôi cũng thường thấy tại Sài Gòn,
Chợ nhơn-tâm cái tiệm khách bày bán áo
quần kiểu Âu-châu, có rách. Mà người
Anam cũng mua mà mặc vào, chứ
biết nhứt da, nhứt thiệt út rạo!

Bởi dặng mà nhiều người Anam ta

KHẢO VỀ PHÉP BIÊN CHÉP SỔ SÁCH TRONG NHÀ BUÔN

(TIẾP THEO)

Tiền vốn

Thầu Xuất

Thầu	Xuất
1921	1921
Mars 31 Tô bạc thầu	Mars 31 Tô bạc thầu
1 5100\$00	1 5100\$00

Hàng hóa

Thầu Xuất

Thầu	Xuất
1921	1921
Mars 31 Tô bạc xuất	Mars 31 Tô bạc thầu
1 936\$20	2 300\$14
Các chủ bán hàng	Các chủ mua hàng
3 670 00	3 236.25
chịu xuất	chịu thầu
1626\$20	536\$69

ĐỒ-VAN-Y
(SAU TIẾP THEO)

Trương VỎ-VĂN Cántho

Ngày nhập trương: 20 Février 1924
(nhằm ngày 16 tháng giêng annam)

cách tôi tiên, thì người Anam sẽ có Y-
phục cái tân, lại rồi Anam mà bận. Thì
có đâu ta thấy đến bà bận áo bành to,
đến ông Anam bận đồ bà bốn rọi.

Tôi suy ki cấp nhơn trong một điều
này. Tôi có con trai nhỏ và con gái nhỏ
Tôi muốn sắm đồ cho xinh, cho ngộ theo
bức nhỏ của chúng nó. Tôi không biết
đi với ai dặng mà chỉ hỏi giùm, kiểu-
thức đồ trẻ nhỏ ấy và tuy tôi suy y
được kiểu đồ ấy một lần, tôi không
có thể cắt đồ ấy vì tôi không biết cầm
kéo v.v. Tôi bởi rồi quá, chứ chỉ có một
nhà hàng Y-phục Anam đứng tại n. y
thực cạnh cái đồ Anam, của kẻ
lớn, đưa nhỏ cho theo kiếm thời, cho
xinh đẹp, gọn gàng v.v. thì cái nhà ấy đã
làm phước lớn cho tôi biết bao! Vì tôi
được thông lòng mà mua đồ mới, đồ ngộ
cho sắm con tôi bận; vì tôi được vui
mà thấy con tôi bận đồ ngộ còn con
tôi thì được thông lòng có đồ ngộ mà
bạn! Tôi nghĩ, chắc là tôi cũng sẽ mua
Anam ra mới, mới, mà còn giữ thể

đây tôi cũng muốn bận đồ theo kiếm-
thời cái tân lắm, mà ngặt không có nên
tôi phải bận đồ cũ.

Ngồi như vậy thì biết rằng đồ-g
người trông vào một ngôi hàng Y-ph
Anam. Ngôi hàng nào mà được người
trông đợi như thế, là ngôi hàng
đó: nhơn tâm lắm. Mà kẻ n. ngôi hàng
nào đất nhơn tâm, thì không có chỗ sự
không trông bên, dài lâu. Ngôi hàng ấy
phải rất thành lợi, rất vững bền, lâu
dài bởi vì nó là ngôi hàng thương yếu
của công chúng.

Tôi thường thấy đến bà Tàu đem áo
quần may rồi mà bán giữa chợ. Người
Anam không chút hổ người, bán lại
đó mà mua, đem về bận, họ vinh vang
lắm!

Tôi cũng thường thấy tại Sài Gòn,
Chợ nhơn-tâm cái tiệm khách bày bán áo
quần kiểu Âu-châu, có rách. Mà người
Anam cũng mua mà mặc vào, chứ
biết nhứt da, nhứt thiệt út rạo!

Bởi dặng mà nhiều người Anam ta

Trung-châu lữ quán (HOTEL CENTRAL)

Kính trình Lạc-châu qui khách rõ:
Ngày 1er Janvier 1924 rồi đây, chúng
tôi có mở một nhà khách-sang hiện
là: "Trung-Châu lữ-quán" (Hôtel Central)
tại đường Boulevard Delanoue, giữa
châu-thành Cantho, chỗ
nhìn cũ. Nhà ngà chúng tôi cao-ráo,
sạch sẽ, ở nhảm chỗ thanh vắng, êm
tĩnh và trông vào trung ương châu thành.
Phòng thì rộng-rải, mát-mẻ, nhà tiêu
nhà tắm, nhà bếp nấu đều tinh-khiết,
vệ-vang; giường nệm, drap, cũng là
khăn bản áo gối trong phòng thường
giữ-gìn sạch sẽ. Lại trong mỗi phòng
có đặt ống dẫn nước cho tiện bề
quí khách rửa ráy. Phía sau có chỗ để xe
bơi.

Phòng chúng tôi làm thiệt là kỹ
lượng, quí vị hành khách đến ở sẽ
được mọi bề thuận tiện, tường không
dầu bằng. Xin quí khách đến ở một
lần thì rõ.

Hãy nhớ lời này

Đồng-bang đã biết rõ gách ngôi của
chúng tôi thiệt tốt. Nhưng mà có nhiều
vị dợt lại chừng cất nhà mới mua.

Vậy xin từ này về sau làm ơn, trước
khi cần dùng ngôi gách, hãy viết thư
cho hay; chúng cực ai xài gấp chúng tôi
càng ráng chờ cho kịp vậy.

Gách ngôi tốt thượng hạng.

Xin Đồng-bang quan cố, chẳng giếm
bán mắc.

ĐẶNG-VĂN-CÁNH
Propriétaire à Tràn

Đặng thưởng Bội-tinh

Theo tin Havas ở Bại-pháp gở qua,
có nhiều viên quan Langsa và Anam mới
đặng thưởng Bội-dầu Bội-tinh.

Trong số các quan được thưởng
đó, Bội-báo được biết:

Từ dặng Bội-tinh (Officier de la Légion
d'Honneur)

Quan-lớn Bội-phủ-sứ Bội-thế-Xương
Châu quận Bà-tri (Centre).

Ngũ dặng Bội-tinh (Chevalier de la
Légion d'Honneur).

Ông Võ-văn-Thom Hội-dồng Quân-bại
ở Cantho.

Ông Huỳnh-long-Hương Bội-phủ-sứ
châu quận Châu-thành Vinhlong.

Bội-báo kính mừng cho ba ông được
phần thưởng xứng đáng.

An-Hà

Đi trong việc Y-phục như vậy? Có
phải là bởi học thương lưu, học tri
thức không ai loelinh đến cái Y-phục
của nước-nhà Nam chăng? Có phải là
tại nước Nam không có ngôi hàng to đ
tân sang Y-phục của ta cho hợp với kiếm
thời chăng?

Hồi các ông, các bà, có thiên tư
khéo léo trong việc Y-phục; xin hãy
xướng ra mà lập ngôi hàng Y-phục An-
nam. Ấy là trước làm ơn cho nước nhà
mà sắp đồ Y-phục ta lại cho có thứ-tự;
sau là thủ được lợi cho mình. Việc
này tiên nghĩa hậu lợi. Nên làm lắm,
nên làm lắm.

CHUNG
KÉ-MINH

VĂN-ĐỀ TUYỂN LÚA

(Dịch theo cuốn sách của ông Devralgne, canh-nông kỳ sư, chánh giám-đốc sở canh-nông Nam-kỳ)
(Tiếp theo)

Cách xét lúa này, bản hội dùng một cái cái máy nhỏ để xé lúa mà thử, rồi dùng một cái cân riêng "Admet" để thử lúa coi nặng hay là nhẹ. Có nhiều lúa: sự tốt nhất coi sắp xếp với nhau, nhưng xét ra là lúa được thưởng, của lúa thì không được, việc này thấy có nhiều nông-gia không hiểu cách, có ý phân-lan. Chúng tôi xin giải nghĩa ra đây cho các ông nông-gia rõ. Tuy hai lúa, đáng xem tốt, đều tốt cả hai, song khi Hội xét xé thử, hoặc thử bằng ít đất, gạo trắng tốt, hoặc nặng cân hơn thử kia, thì lúa nào thì lúa này được thưởng. — Bởi vậy 2 lúa này xem đồng một thể, nhưng kỳ trung có chỗ khác nhau là vậy đó.

Trong kỳ đầu lúa năm 1923, khi các nông-gia diện-chủ lúa đầu trong mỗi tỉnh thì nhà nước có phái ông Bùi-quang Chiêu Giám-đốc sở Canh-nông diện giải những điều hữu ích về cuộc đầu lúa mà nhà nước bày ra đây. Cuộc này sẽ đi làm cho các nông-gia hiểu cách lựa lúa giống cho thật mà cây cấy, vì lúa rất giống bán đi các nước được giá. — Tuy nhà nước đã có lòng lo làm cho họ lúa của các ông nông-gia được rất, bản được lợi; nhưng mà các nông-gia cũng phải gần sức giữ lúa của mình cho được kỹ lưỡng, đừng lộn lạo nhiều thối, hoặc ỷ-ước; các nhà máy mua về xé ra rất nhiều, bán thấp giá. — Bởi lúa gạo là mối lợi to nhất của dân Nam-kỳ; vậy các nông-gia phải làm cách nào, lựa lúa mình cho thật rất giống, đều đẹp, nặng cân, thì các nước trong vùng, nông-gia sẽ được lợi nhiều.

Sau khi xem xét các kiểu lúa đẹp rồi thì bản-hội do theo sở định của phòng thương-mại mà sắp xếp lúa trong các tỉnh chia làm ba hạng tùy theo các giống lúa như đây.

Mỹ tho
Bưởi
Cần thơ
Travinh

Sở "răng" nhà Lữ và đại
Răng-gia
Vinh-long
Tân-an
Sá-déc

Ở tỉnh Châu-độc và Long-xuyên xô
trống thử lúa kêu là lúa "nông-phước",
hội sắp thử lúa này theo hàng lúa
lớn và dài hạt, mà là hàng lúa ít đẹp.

Những kiểu lúa đầu được thưởng
thì sở Canh-nông mua lại được trống
thử, lúa nào trông ở tỉnh này, được
cho hợp phong thổ, qua mùa 1924 coi
ra thế nào.

Hai vị diện-chủ nông-gia Langsa là
ông Labaste và ông Gressier cũng có
giúp sức với nhà nước mà dùng các
giống lúa đầu được thưởng đó đem về
thí nghiệm trong điều của 2 ông qua
mùa 1924.

Những kiểu lúa đầu mà hội chấm
được thưởng, nhà nước mua rồi giao
về cho các trường để các học trò học
lựa giống từ nội. Quan Giám-đốc Bùi-
quang-Chiêu có đặt một bản hàng chữ
quốc-ngữ phát cho các trường để cho
học trò đọc hiểu cách lựa giống lúa
và các giáo-sư giúp sức các ông gia cho
học trò nghe. Những lúa đầu được
thưởng trong năm 1923, nhà nước mua
lại lựa giống cho sở canh-nông thí
nghiệm thì lựa ra ba bốn một phần ba
không dùng được.

Hiện nay sở Canh-nông của nhà nước
chàng những đất có các sở ngành như
là: tại Cần thơ, tại Cần Thơ, tại Cần Thơ,
và tại Sóc-trăng; mà tại Cần Thơ lập thêm 13 sở
để giống lúa ở trong các tỉnh có ruộng
lúa nhiều.

Từ đây trong các việc Canh-nông,
như là: cách gieo đất ruộng, cách trồng-
lúa và cách gặt hái, sẽ có các ông Đốc-
công xem xét kỹ lưỡng; có lẽ việc
Canh-nông ở xứ này sẽ được thấy cuộc
kết quả thành-mạnh về sau.

(Lên nữa)

Quốc-trái Đông-Pháp

ĐOÀN KỸ THUẬT

Những số dưới đây trúng 100%

101,299	111,754	72,778	121,703
109,781	30,269	15,987	92,182
109,942	27,680	33,646	6,851
13,211	7,922	12,591	50,707
98,570	41,061	86,913	77,219
41,332	121,198	78,102	10,341
49,699	42,727	9,761	39,593
57,651	96,487	86,991	62,937
87,074	72,972	61,740	37,680
86,445	78,359	120,951	105,109
79,010	7,897	511	15,179
109,650	77,262	105,851	97,699
73,121	44,990	2,671	37,238
105,519	41,800	74,303	67,925
61,630	30,796	81,022	93,886
55,426	92,119	38,691	123,383
79,174	57,376	24,062	79,568
14,325	29,422	120,860	40,931
109,173	93,911	87,793	102,105
33,614	90,606	80,376	21,991
116,066	90,817	51,118	111,062
55,589	109,588	10,156	40,992
77,958	82,192	55,406	96,886
97,824	110,172	6,199	112,616
75,845	91,872	56,781	110,275
118,957	117,347	107,101	92,219
72,608	57,184	93,900	46,990
32,869	706	113,950	42,999
37,905	74,773	3,884	8,635
117,708	100,732	107,022	108,808
98,387	40,944	34,752	36,673
80,418	91,240	100,239	20,945
332	103,820	78,119	70,164
51,056	73,919	6,338	80,386
30,112	101,586	15,736	26,797
45,059	118,379	119,951	113,835
30,259	18,744	42,275	61,473
8,519	38,092	36,372	90,732
50,140	41,026	16,172	22,050
40,342	20,695	16,664	63,067
90,209	30,449	19,502	89,092
73,315	69,106	117,163	46,276
118,083	73,150	18,659	60,942
57,770	64,472	108,121	9,167
23,141	25,600	88,053	84,790
109,792	110,351	99,153	35,038
103,250	71,628	56,807	29,425
99,355	114,746	68,718	47,713
46,395	106,510	68,638	85,159
20,701	73,208	56,136	101,267
50,330	108,214	23,132	21,351
90,131	61,279	43,400	77,191
85,907	115,289	18,999	105,997
61,968	96,622	25,045	73,534
24,562	68,643	9,013	25,566
33,945	74,291	65,710	27,860
109,533	98,457	10,874	84,066
122,656	111,496	10,946	86,281
5,082	4,390	48,562	59,344
97,268	76,685	14,925	121,706
45,566	106,795	64,394	112,497
40,146	67,162	33,845	82,282
85,033	98,624	112,491	80,640
53,637	72,002	4,471	122,984
60,086	83,608	42,801	73,395
95,780	91,741	99,184	44,992
112,782	83,199	102,073	101,722
141,628	423,193	24,759	10,698
37,469	21,898	119,930	10,780
61,789	85,883	96,633	123,338
105,577	91,101	73,431	123,218
95,422	110,314	109,163	93,018
67,642	39,875	39,219	43,418
60,084	106,520	71,568	56,671
101,789	120,935	76,783	7,356
16,638	102,799	54,724	97,166
24,916	75,843	112,108	117,542
79,142	80,721	113,066	9,545
48,013	43,753	37,707	61,668
187,057	54,975	31,019	20,226
90,895	7,566	34,921	47,713
82,495	87,227	62,405	66,458
46,759	37,881	18,394	65,161
104,995	122,252	44,803	56,841
10,517	21,295	63,254	44,283
63,475	95,660	33,008	96,232
121,645	22,002	69,957	70,010
38,347	78,479	111,691	41,686
39,854	40,954	51,383	111,820
62,317	79,318	47,040	35,371
116,546	100,049	4,415	98,216
113,530	96,805	79,190	108,680
88,595	31,247	91,258	99,488
51,562	24,257	85,369	5,699
4,598	57,407	53,539	115,836
45,359	20,147	1,565	20,889
77,169	39,470	4,561	84,773
59,516	23,980	88,901	32,128
20,149	48,723	121,830	80,790
73,852	72,664	75,710	110,231
60,215	42,261	71,919	45,745
25,883	11,630	51,527	123,260
7,641	68,304	117,237	61,227
47,501	17,808	113,582	111,509
117,006	121,752	96,898	97,513
97,701	23,193	33,060	17,403

Kêu lại là tính

Theo lời nghị ngày 9 Février 1913,
thị Chéron, Sá-déc, Hài-nh kêu là quận,
nay từ đây sắp tới, 3 xứ ấy được kêu
là là thị, Quan Thanh-bộ nên Gủi T. h. có
quyền tự trị trong tỉnh mình, chứ không
tính quyền tỉnh lớn gần mình như khi
trước vậy.
Vậy tôi từ đây: sẽ kêu: tỉnh Gióng
thị Sá-déc, tỉnh Hài-nh như vậy
khác trong xứ Nam-kỳ ta.

Tòa Đại-Hình Cảnh

Hội xử ngày 26 27 và 28 Février 1924
(Tiếp theo)

1— Xứ vụ tên Ngô-vân-Trắc 23 tuổi
giết mẹ vợ và vợ nó, có tích như vậy:
ngày 23 Décembre 1923, tên Trắc đang
ở cùng vợ nó là thị-Chữ tại nhà mẹ vợ
nó là thị Trương ở làng Tân-phủ tỉnh
Long-xuyên, tên Trắc rầy rả với vợ nó vì
vợ nó không chịu cho con nó ăn. Rầy rả với
nhau một hồi rồi tên Trắc bỏ ra đi, một
lát trở lại, tay cầm dao lớn nhảy vào
đường vợ nó đang nằm, chém vợ nó
một dao rất nặng. — Bà mẹ vợ nó là
thị Trương thấy vậy xé vỏ sáo dao la
lên, tên Trắc giết dao rồi chém bà một
dao gấu đứt liền cái đầu, nhào xuống
chết liền, tên Trắc xây qua chém luôn
vợ nó 5, 6 dao nữa, thị-Chữ nằm dài
bể la lối, Trắc tưởng vợ nó đã chết
nên xách dao ra đứng ngoài sân, mấy
dừa con cháu của thị Trương thấy vậy
trí hồ và muốn áp vô bắt tên Trắc, bị
tên Trắc rước chém nữa; song may
cho chúng nó chạy khỏi hết. Ban chiều
vụ lại cũng không ai dám bắt nó, vì
nó có cùn dao mà nói là ai bắt, thì nó
chém hết, để nó đi thông-luật tới làng
chị họ. Làng lấy khai giải đến quan
hiệu-lý, tại thị-Chữ có, sống mà phải
uất nhà tù, quan Lương-Y cái
một canh tay, vì nó bị tên Trắc chém
gấu đứt liền cánh tay đó.
Đền giữa một quan tòa, Trắc chịu
có giết chết mẹ vợ nó là thị-Chữ và
chém vợ nó là thị-Chữ mà có tướng da
chết trong lúc đó rồi; vì mẹ vợ nó và
vợ nó thương ở quốc bậc hầu nào với
nó làm.
Quan về phần thị-Chữ thân của nó một
cánh tay đứng giữa Tòa khai nhiều lần
rất bị thối, ai nghe cũng phải lòng.
Tuy thị-Chữ anai rằng: trước đó có một
đời chồng, khi chồng chết bị tiếng của
tên Trắc đổ dành nên ưng lấy nó làm
chồng, nó bỏ không nuôi dưỡng chi
nên mới trớ về với mẹ ruột là thị
Trương góa chồng còn 3, 4 đứa con tại
từ ngày về ở đó thì Trắc thương đến

rầy-rả cùng nó đã nhiều lần, báo nó
phải đi theo chồng Trắc mà thôi. Ngày
đó chuyện rầy rả ra công đường như mỗi
khi vậy, để đầu nó đánh đập chém nie
tôi đầu gấu đứt như chém thủ và chém
thanh thế lời dòn bá còn có một tay làm
chỉ cho nó mà tuổi 3, 4 đứa em còn bé
và mấy đứa con của tôi. Thị-Chữ nói
đến đây vùng khóc òa, lại nhớ có ông
Phán Hòa thông ngôn rất rành-rẻ, dịch
đó lời của thị-Chữ ra tiếng Langsa làm
cho cả Tòa ai nghe cũng thấm thiết.
Bằng khen ông Phán Hòa đứng thông-
ngôn rất bất-thập, thật là một viên
quan đó tại bộ giúp việc ben ty Đé-Hinh.
Đoạn hỏi chúng có xong xuôi, Tòa
lên án phạt tên Ngô-vân-Trắc khổ sai
chuồng thân. — Tên Trắc còn xin Tòa xử
trảm nó cho rồi; là bắt lợi nó xin.

2— Vụ tên Dương-vân-Liêng 27 tuổi
ở làng Châu-quanh (Sóc-trăng) trong lúc
rầy rả với tên chết Vu-Hư kêu là Hài-
Nam, Liêng sống cầm trong tay một cái
cây dáo trên đầu cuộc Vu-Hư bề sọ
cnet. — Tòa lên án phạt tên Liêng 27
năm tù.
Còn 5 vụ xử cũ thấy là ăn cướp giết
chết như là ở Hài-nh và Sóc-trăng phần
nhiều là đầu Cao-mau. Tòa Đại-Hình
vụ xử kỷ nào, thì công gia việc cướp
trộm chôn cất 2 phần trong các việc;
nhà nước thật là công chánh nghiêm
trọng quân đội, bắt được bọn nó
đó tang cơ, thì làm án rất được nể, đi
lại chúng nó cũng không sợ.

Giáo-giao nguyên lai thiên bất dụng.
lên hồ!

Hội-Đông Quân-Hạt

Lệ nhóm thưởng nện

Có thơ mới mấy ông Hội-đông Quân-
Hạt Nam-kỳ ngày thứ sáu 28 Mars tới
đây, sẽ tự nhóm lễ thưởng trong năm.

THƠ TỬ SU

Giả bạc

Thứ sáu... ngày... 14 Mars..... 11 f. 80
Thứ bảy... ngày... 15 Mars..... 11 f. 80
Thứ tám... ngày... 16 Mars..... 10 f. 80
Thứ chín... ngày... 17 Mars..... 10 f. 80
Thứ mười... ngày... 18 Mars..... id
Thứ mười một... ngày... 19 Mars..... 10 f. 30
Thứ mười hai... ngày... 20 Mars..... 10 f. 00

Cần thơ

SÀ TAY GIẾT VỢ

Ngày 14 Mars, tại làng Tân-phủ (Cần-
thơ) có tên Nguyễn-vân-Tân 46 tuổi gốc
người ở Quảng-ngãi (Trung-kỳ) vào
đứng bộ lang Phụng-biệt (Cần-thơ), lại
tự gọi là lang Phụng-biệt; bữa đó lúc
12 giờ trưa, vợ chồng rầy rả với nhau
sao đó không rõ được; tên Tân nổi xung
lấy miếng cây dáo vợ nó là Đoàn-
thị-Châu 30 tuổi trong bụng thối liền. —
Bản cảnh tri hồ, lang đến với bắt tên Tân
tra hỏi duyên cớ, nó khai rằng vợ nó
có tư tình với người ta nó bắt được, lại
vợ nó không mang nó nhiều lần, nên nó
phát lấy miếng cây dáo mà đánh ruồi sa
tay vợ nó chết.

Pháp-tràng hạ sát

XU THAM TÊN NGUYỄN-VÂN-MẬT
TẠI CẦN THƠ

Ngày 14 Mars 1924 tại trước cửa
khám Cần thơ, lúc 6 giờ sáng là
giờ tòa chánh án cướp Nguyễn-
vân-Mật đưa đầu vào giam máy thợ từ
hình mà tác những tội ác nó đã làm từ
bấy lâu nay. — Vụ tên Nguyễn-vân-Mật
ăn cướp sát nhơn dốt nhà, bản-báo đã
thuật tường tất trong năm rồi, lẽ khi khám
quan công của nó; nay xin lược kể lại
bởi dẫu có nó mà tên Nguyễn-vân-
Mật phải bị tòa Đại-hình Cảnh xử tử
nó ngày 22 Février 1923. Nguyễn trong
đêm 20 rạng 21 Février 1922, có một
đáng ăn cướp cường 11, 15 tên, Nguyễn-
vân-Mật đứng đầu đánh, đến đánh đây
phổ là 18 cánh ở làng Mỹ-phước (bưng
lưu thứ 1) tỉnh Cần thơ. Hàng sơ, chỉ 8
nó phá cửa tiệm của chợ Vunthoan,
pau không lỗi, báo xé qua cửa của
bệnh chợ Quách-Kiệt, bị tên cướp này
đương cự lấy về chại liên cướp nó,
nên tên Mật đương đánh bản chợ Quách-
Kiết trúng chơn, Quách-Kiệt bị thương
bên bờ nhà chạy qua hậu mà trốn. Áo
cướp thừa thế phá cửa cửa, lúc vừa
xong vô tiệm mà ăn hàng, xé áo ngoài
thì họ lên liếp cửa đóng, như có
thấy hội-đông Lâu bầu trong 2 tên ăn
cướp, nên chúng nó nắm nhé không xong
bỏ lấy vài nhúng đầu lúa dổi tiệm
Quách-Kiệt rồi kéo nhau mà trốn. Rồi
vị, khi lửa phát lên lại bị trận gió thổi
đuôi lửa cho 18 tên phá bị lửa hồng
thiếu này, chúng ai kịp chạy chi họ
kịp được. Lại trong lúc cháy nhà thì có
2 đứa con của Quách-Kiệt, 1 đứa gái 11
nhi, 1 đứa trai 5 tuổi đang ngủ trong
trạm phòng, bị cháy thiếu mà chết.
Việc rồi, quan Phủ chủ quận Phụng-

niệp làm 1 - xét tình các việc hư hao
chúng 11.050\$ — Sau như vậy đội Minh
niệp của, 10\$ lang làm bắt đồng 6 tên
trong đảng ăn cướp này; nhưng Tòa
Đại-hình Cảnh xử tử là: ăn p. giết người
nó mới đưa như vậy:

- 1— Nguyễn-vân-Mật 29 tuổi, tử hình
- 2— Trương-vân-Ngo 42 tuổi, 20 năm tù
- 3— Trương-vân-Chanh kêu là Bày-
Mộng 37 tuổi, 20 năm tù
- 4— Nguyễn-vân-Trinh 18 tuổi, 15 năm tù
- 5— Nguyễn-vân-Lai 23 tuổi, 15 năm tù
- 6— Trương-vân-Vinh kêu là tư Búp
được tha bổng.

Mấy tháng nay, an điện về Đại-Pháp
xét lại, nay gọi qua ý áo, nên tên Ng-
vân-Mật phải đưa ra đến Pháp-tràng
mà đưa đến tội tử của nó. — Nghe đâu:
Trước khi đưa nó đến Pháp-tràng, thì
quan Biện-lý Cảnh cho đến tại khám hỏi
nó có điều gì tội nữa chăng? — Nó thưa
rằng: nó chỉ tội của mẹ nó mà đi ăn cướp,
nên nó bị bắt và xử tử đến nay
thì cha mẹ, vợ con của nó hay biết chi
lẽ, đây khi nó chết rồi, xin quan Biện-
lý chạy tờ cho cha mẹ vợ con nó biết,
nó lại có chi cho nó của cha mẹ nó cho
quan Biện-lý và chỉ luôn cho nó còn đầu
chôn ở cây sùng. Nó nói nó không có
sắt như bao giờ, sự đó oan cho nó, nó
chỉ có làm chánh đảng trong vụ ăn cướp
đó, vì nó có súng.

Lúc đem nó ra nhét thuyền, thì bộ tịch
nó dường như đã cam tâm đến tội,
chàng một lời chỉ nói thối, đầu nó từ
gương mặt, nó người mặt ngo lên, xen
dường như nổi sự, chơn muốn thối lui
kể nó nằm trên miếng ván vô-khó
vừa nhận cổ nó, thì lưỡi gương phát
tối rồi xuống một cái-phấp... đầu
mặt... minh một... — Hồi đời
đưa đi !!

Cho hay: Thiên bất h. kiện báo, các
hữu ác lại, nhơn mà: nghĩ chử: Tội
lũ h. h. có lẽ phải nhiều người đi
xoa công cầm chủ tình đồng loại.

